

EESTI MAASTIKUARHITEKTIDE LIIDU KUUKIRI

12/2025

EMALi kuukirja järgmine number ilmub 2. jaanuaril

juhatas: juhatas@maastikuarhitekt.ee

Maarja Gustavson, Tanel Breede
Remi Kübar, Maali Roomet-Allese

koordinaator: Reet Soans info@maastikuarhitekt.ee

projektijuht: Kati Ots kati@maastikuarhitekt.ee

kuukiri: Minea Kaplinski-Sauk minea@maastikuarhitekt.ee

• SEEKORDSES KUUKIRJAS •

Ootame **EMALi liikmeid jõuluõhtule** (12. detsembril).

Õnnitleme liidu liiget **Hannes Aavat**, kes pälvis Barcelona maastikuarhitektuuribiennaalil Londoni Greenwichi ülikooli tudengitööde meeskonna koosseisus preemia!

Vaatame tagasi liidu novembrikuule:

- ▶ Läheme EKSTERJÕÕRI: RaRa (lk 3)
- ▶ Maastikuarhitektide veebijututuba ringmajandusest (lk 4)
- ▶ Autoriõiguse kooolitus (lk 4)

Saame osa **Hamburgi erialareisist** (lk 5-6).

Kiikame, mis toimus **Maaülikooli maastikuarhitektuuri õppetooli** järjekordsel **praktikute päeval** (lk 7-8).

Kutsume lugema arhitektuuriajakirja **MAJA uut numbrit**, mis on pühendatud betoonile.

• JÕULUÕHTU LIIDU LIIKMETELE •

👉 **Head EMALi liikmed!**

Kiiresse jõuluaega kulub ikka ära üks tore õhtu koos erialakaaslastega. Just seetõttu kutsume Sind **12. detsembril** vabas vormis **jõulueelsele istumisele**, millega tähistame ühtlasi meie uue Saarineni kontori soolaleiba.

TRADITSIOONILINE AASTALÕPU TÄHISTAMINE EHK

EMALi JÕULUÕHTU

Mõnus jõulueelne kokkusaamine EMALi uues kodus! Meie poolt majatuur ja tervitusjook, lauale palume tuua suupisteid ja joogipoolist.

Reedel, 12.12 kell 17.00
Saarineni maja suures saalis
Pärnu mnt 10, Tallinn

PS! Sündmus on mõeldud EMALi liikmetele.

• PALJU ÕNNE, HANNES AAVA! •

13. Barcelona rahvusvahelisel **maastikuarhitektuuribiennaalil** pälvis preemia **Londoni Greenwichi ülikool**, mille tudengitööde hulgas oli esindatud EMALi liikme **Hannes Aava** looming.

Tänavuse biennaali peateema oli „**Natural Intelligence!**“, mis võttis arutluse alla teadmise ja tarkuse ajal, mil kliimakriisist tõugatuna vajab ruumiloo uutmoodi getutsemist ja mõtestamist.

Manuel Ribas Piera ülikoolide preemia pälvis **Londoni Greenwichi ülikool**, mille maastikuarhitektuuri õppejõud **Ed Wall** esitas biennaalile enam kui 20 magistrandi tööde hulgast valitud viis projekti, sh **Hannes Aava** oma. Ülikool võlus žüriisid oma mitmetahulise ja põhjaliku lähenemisega maastikuarhitektuuri õpetamisele, mille osaks on digitaalsete ja käsitööoskuste kombineerimine ning materjalieksperimendid.

Hannes Aava stuudiotööd „**Muda | Kaitse: Läbiräägitud setted**“ ja „**Klibubetooni kai**“ tegelevad inimese ja looduse suhtega kahel tundlikul maastikul, kasutades kohalikest ressurssidest tuletatud materjale, et mõtestada ümber inimkogukonna ja tema vahetu keskkonna suhteid.

Palju õnne Hannesele ka liidu poolt! Täpsemalt saame biennaali külastamisest lugeda juba järgmises kuukirjas, kus avaldame Hannese reisikirja.

Hannes Aava ja auhinda vastu võtnud õppejõud Ed Wall

Kavand: klibubetooni kai

EELTEADE: MAASTIKUARHITEKTIDE VEEBIJUTUTUBA 7.01

👉 Maastikuarhitektide veebijututoad on edukalt sisse õnnistatud (loe esimese kohtumise kokkuvõtet kuukirja lk 4)! Järgmine kord saame kokku uuel aastal, **7. jaanuaril**, mil teemaks **ajutised lahendused ning vahekasutused**.

📌 Oma teadmisi jagavad ning jutuotsa võtavad lahti **Grete Veskiväli** ja **Karin Bachmann**.

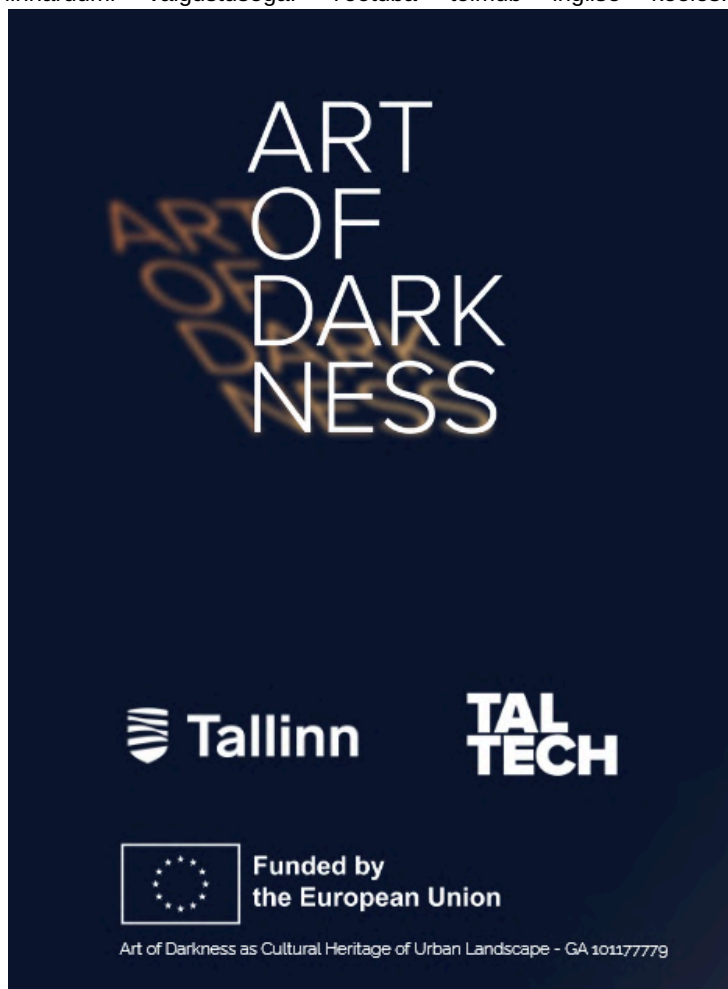
Küsimuste korral: **Teete Nigola**, 5187602, teele@kobras.ee

Valgustuse töötuba

Tallinna Kesklinna- ja kommunaalamet kutsub valgustuse ja linnaruumi eriala spetsialiste osalema töötoas "**Teekond valguse lõppu**". Töötuba toimub **5. detsembril** kell 8:30-17:00 **Avalinna kaasamiskeskuses** (Vabaduse väljak 10). Töötoas osalemine on tasuta, kuid kohtade arv piiratud. Registreeru hiljemalt **1. detsembriks** (täna!) [SIIN](#).

Töötoa eesmärk on tuua kokku valgustusdisaini huvilised ja eksperdid erinevatelt ruumiloome aladelt ning üheskoos mõtestada pärandpaikade tundlikku valgustamist Hirvepargi näitel. Töötuba viib läbi soome valgustusdisainer **Antti Hiltunen**. Töötuba hõlmab loo rääkimist kui osa valgustusdisaini protsessist ja kontseptsiooni loomisest, pöörates tähelepanu paiga ajaloo ja pärandile.

Töötuba on mõeldud arhitektidele, maastikuarhitektidele, valgustusdisaineritele ja KOV esindajatele, kes tegelevad linnaruumi valgustusega. Töötuba toimub inglise keeles.

TÖÖKUULUTUS: Saaremaa Vallavalitsuse arhitekt

Saaremaa Vallavalitsus otsib oma meeskonda arhitekti, kelle peamisteks tööülesanneteks on projekteerimistingimuste taotluste menetlemine ja koostamine, ehitamise ja kasutamisega seotud lubade ja teatiste kontrollimine, kodanike nõustamine ning osalemine planeeringute koostamises ja läbivaatamises. Täpsemad nõuded [SIIN](#). Kandideerimine kuni **19. detsembrini**.

Vestlusõhtu: Avaliku sektori arhitektide roll

Eesti Arhitektide Liit kutsub arhekte, poliitikakujundajaid ja ruumiloojaid salongiõhtule arutlema avaliku sektori arhitektide rolli üle meie elukeskkonna kujundamisel omavalitsustes, riigis ja kogu Euroopas. Üritusel osalevad Euroopa Arhitektide Nõukogu hiljutine president **Ruth Schagemann**, Eesti esimene riigiarhitekt **Tõnis Arjus** ja Tallinna linnaarhitekt **Andro Mänd**. Arutelu modereerib Eesti Arhitektide Liidu president **Aet Ader**.

Arutleme selle üle, kuidas avaliku sektori arhitektid saavad ellu viia olulisi muutusi ajal, mil kogu Euroopa – sealhulgas Eesti – seisab silmitsi jätkuva eluasemekriisiga. Kuidas parandada ehitatud keskkonna kvaliteeti? Kes kannab lõppkokkuvõttes vastutust meie ehitatud keskkonna kvaliteedi eest? Kas Davose kvaliteedisüsteemi rakendamine seadusandluses aitab meil saavutada elukeskkonda? Arutelu käigus uuritakse Uue Euroopa Bauhausi rolli ja tegelikku mõju: kas teatud mugavusstandardeid – näiteks müra-, i(n)solatsiooni- või parkimisnõudeid – tuleks taskukohasema eluaseme huvides ümber hinnata?

Heidame pilgu Euroopa Arhitektide Nõukogu hiljuti Prahas vastu võetud dokumendile „Taskukohane ja kvaliteetne eluase kõigile“ ja vaatleme eelseisvat Euroopa riigihangete direktiivi (2026) uuendust.

Lisainfo [Facebookis](#). Osalemine tasuta. Sündmuse korraldamist toetab Eesti Kultuurkapital.

Kliima ja pärandi koolitus ja ajalooliste hoonete seminar

3.-5. detsembril korraldab rahvusvahelise muinsuskaitse ekspertorganisatsiooni **ICOMOS** Eesti komitee koostöös ICOMOS kliima ja pärandi töögrupi, ICOMOS Euroopa energiadirektiivi töögrupi, ICOMOS energiatõhususe teaduskomitee, Tallinna linnavalitsuse, Muinsuskaitseamet ja Kultuuriministeeriumiga, projekti Life HeritageHomes meeskonna ning mitmete teiste partneritega **kliima ja pärandi koolitusprogrammi** koos avatud seminariga. Tallinnas ja veebis toimuv koolitus ja seminar on suunatud Eesti ja Põhjamaade pärandispetsialistidele ja -kogukondadele.

Tegemist on kolmepäevase programmiga, mis koosneb koolitusest ja avalikust seminarist:

- **Kliimakirjaoskuse koolitus** kultuuripärandiekspertidele **3. detsembril** kell 10-16 Rüütelkonna hoones ja veebis. Inglise keeles.
- Avatud seminar ja mõttekoda "**Euroopa pärandkodud kliimamuutustes**" **4. detsembril** kell 10-17 Tallinnas ja veebis. Inglise ja eesti keeles, sünkroontõlge.
- **Õppekäik** ekspertidele Tallinna vanalinnas ja Kalamajas **5. detsembril**

Rohkem infot [SIIT](#), registreerimine [SIIN](#).

HAKATUS | Betooni paradoks | Kadri-Ann Kertsmit, ill. Cristin Marii Titma

PROJEKT | Kiemas, Šiauliai, LT | After Party | Matas Šiupšinskas

ESSEE | Sõnumeid inimloodud kiviplatoolt | Roland Reemaa

JUHTUMIUURING | Ankr 8, Tallinn, EE | Molumba

JUHTUMIUURING | Thoravej 29, Copenhagen, DK | Pihlmann Architects

TEGELUS | Baukreisel: betooni olulisusest. Ja sellest, kuidas seda veelgi olulisemaks muuta | Christian Roth

INTERVJU | Kuidas polsterdada betoonpaneeli? | Laura Linsi, Keiti Lige, Elina Liiva, Helena Männa

KÄSIKIRI | Korterimaja tragikomöödia käsikiri. Kaks stseeni | Märten Rattasepp, Elina Liiva

PROJEKTID | Kolm maja. Kolm küsimust. | Madli Kaljuste

>> Tööstuslik villa Naujoji Vilnias, Vilnius, LT |

Case Studio for Architecture

>> Purje tänava maja, Tallinn, EE | ÖÖ-ÖÖ

>> Maja 61, Jūrmala, LV | Sampling

ESSEE | Batoon ja paranoia | Ingrid Ruudi

BETOON

Batoon on antropotseeni alustala – ehitades tamme, sildu, tunneleid, teid ja maandumisplatse, on inimene üle võtnud terveid maastikke. Batoon kannab endas modernistlikku arenguideooloogiat, mis on siiani osa pea igast arhitektuuriprojektist.

Arhitekte ja insenere on betoon võlunud nii oma konstruktsiooniliste kui ka esteetiliste võimalustega, ent enamasti kasutatakse seda siiski lihtsalt efektiivsuse ja soodsa hinna tõttu.

Betooni koostisosi hangitakse üle maailma, selle tootmist on lihtne suurendada, selle valamine ja kasutamine on universaalselt kopeeritavad. Nii on kujunenud tänapäeva ehitus(mono)kultuur ning see, millist ruumi üldse luua saame.

Kust läheb piir tegeliku arengu ja mõttetu ehitamise vahel? Kuidas kasutada betooni otstarbekalt ja mitte raiskavalt? Millisel kujul võiks betoon täna päeval arhitektuuris esineda?

Peatoimetaja Laura Linsi, toimetaja Madli Kaljuste

Tellimine ja lisainfo [SIIN](#).

LÄHEME EKSTERJÖÖRI:

RaRa

25. novembril oli maastikuarhitektidel väga eriline võimalus kohtuda **Eesti Rahvusraamatukogus**, kus toimus Eesti Maastikuarhitektide Liidu inspiratsiooniseminar „**Läheme EKSTERJÖÖRI**” koostöös meie uue partneri **Dambisega**.

RaRa giidide juhtimisel saime eksklusiivselt pilgu heita valmimisjärgus ruumidesse, kuna hoone avatakse ametlikult alles 2027. aastal. Projektiga töötanud **Piret Pallase**, **Marit Aripmann** ja **Grete Veskiväli-Dubov** avasid meile omalt poolt rekonstrueerimisprotsessi teekonda.

Maali Roomet-Allese modereeritud vestlusringis „**Vana muru vs uus muru?**” arutasid **Hanna Veske**, **Grete Veskiväli-Dubov** ja **Andres Levald** muinsuskaitse väljakutsete üle maastikuarhitektide vaatepunktist.

Asukohale sobivalt toimus ka raamatuesitlus: **Helena Gütmane Läti ALPS Arhitektuurbüroost** tutvustas meile värsket teost „**Awakening the Landscape**”, millega tähistati nii Läti maastikuarhitektuurihariduse 30. sünnipäeva kui ka ALPS Arhitektuurbüroo 20. tegutsemisaastat.

Suur tänu kõigile esinejatele, osalejatele ja muidugi meie uuele partnerile Dambisele, tänu kellele sündmus niivõrd uhkelt toimuda sai!

Fotod: Erlend Štaub

Kerttu Kõll

Minea Kaplinski-Sauk

20. novembril toimus EMAL eestseisuse eestvedamisel esimene **veebikohviku kohtumine**, kus maastikuarhitektid said vabas vormis arutleda oma töö ja valdkonna teemadel. Esimese vestluse fookuses oli **ringmajandus maastikuarhitektuuris**.

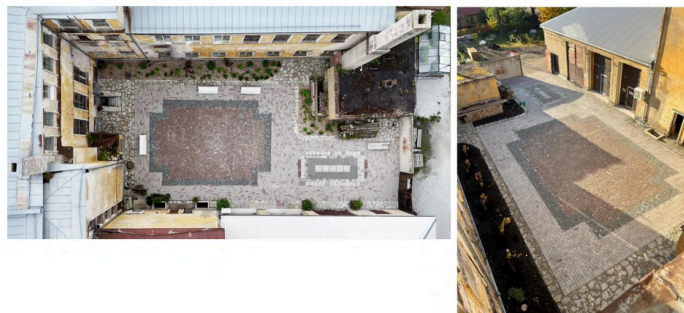
Külastajena jagasid oma kogemusi **Maastikulabori maastikuarhitektid Kerttu Kõll ja Maarja Tüür**, kes lisaks maastikuarhitekti tööle veavad ehitusmaterjalide ringmajanduse platvormi [Zerobuild.me](https://zerobuild.me).

Juttu tuli sellest, **kuidas ehitusmaterjale saab nutikalt uuesti kasutada väliruumi loomisel**, tuues näiteid nii Eestist kui ka maailmast. Zerobuildi kaudu saavad maastikuarhitektid panna üles ka oma ostusoove eesootavates väliruumi projektides ning anda märku ja lisada kuulutusi päästmist vajavatest taimedest.

Oma kogemusi jagasid ka teised valdkonna tegijad – räägiti **Väike-Õismäele rajatud taaskasutusmaterjalidel põhinevast linnaväljakust ning Ülemiste linnaku tänavahaljastusest**, kus kasutati päästetud puid.

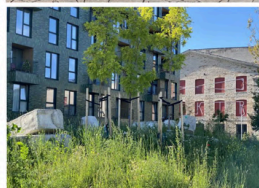

KOPLI 93 SISEHOOV

Fotod: Spatialiststudio

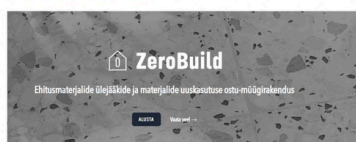
MANUFAKTUURI KVARTAL, TALLINN

Autorid: Maarja Tüür Maastikuarhitektuur,
Kadarik Tüür Arhitektid, Molumba
Tellija: Hepsor
Fotod: Maarja Tüür, Kadarik
Tüür Arhitektid

ZEROBUILD

[HTTPS://ZEROBUILD.ME/](https://zerobuild.me/)

ZeroBuild

Logi sisse | Registreeri

Kuulutused

Sorteeri

5. novembril toimus EMALi liikmetele suunatud **autoriõiguse (veebi)koolitus**, mille viisid läbi **RASK advokaadibüroo** juristid **Elvi Tuisk ja Villy Lopman**.

Arvestades koolituse väga suurt osavõttu, on ilmselge, et autoriõiguste teemad on erialainimeste jaoks olulised ning asjatundlik sisevaade sellesse, milliseid õiguseid seadus täpsemalt määratleb ja käsitleb, oli väga päevakajaline.

Koolituse olulisema kokkuvõttena tasub veel kord üle korrata, et autoriõiguste ausaks ja läbipaistvaks kokkuleppimiseks on väga oluline korralik **autorileping**. Seejuures lasub vastutus oma õiguste eest seismisel meist igaühel endal, sest kuigi **seadus annab autorile küllalt laia kaitse**, vajab seaduse jõustamine paratamatult **autoripoolset järjepidevust ja tähelepanelikkust**.

Näiteks – on väga oluline, et kuigi autor saab üle anda oma **varalised õigused** (st õiguse teose reprodutseerimisele ja teostamisele), siis **isiklikud õigused** (st õigus autorsusele, teose puutumatusel, autori aule ja väärikusele) **kuuluvad alati autorile**. Ehk isegi kui on sõlmitud litsentsileping, mis annab kellelegi teisele õiguse neid kasutada, ei tähenda see, et isiklikud õigused oleks täielikult üle antud.

Seaduse poolt autorile antud õiguste kõrval tuleb aga mees pidada sedagi, et paljud **piirid ei ole üheselt selged** ning lõplik tõde võibki paljudel juhtudel selguda alles kohtupraktika käigus konkreetset juhtumit analüüsides.

Minu jaoks isiklikult on küsimuseks seegi, kuidas balansseerida autori õigust teoste puutumatusel ning päris inimeste ja tellijate igapäevatoimetamist ja -elu oma aedades ja ruumides. Pahatahtlikkus ja heatahtlikkus teadupärast ei jookse kitsalt mööda tellija-autori piire ning kuigi eriala sees näeme kindlasti rohkem ja teravamalt olukordi, kus hooletu tellija jätab autori piltlikult vihma kätte, ei ole seaduslikult võimatu ka vastupidine olukord. Lõppude lõpuks ei erista autoriõiguse seadus head ja tundlikult läbimõeldud ning objektiivselt suurte kasutusdisaini vigadega lahendust, vaid need mõlemad on kaitstud samaväärse jõuga. Ehk ei ole mõeldamatu olukord, kus autor kasutab endale antud õigusi teiste inimeste suhtes ebaõiglaselt.

Mõtteinnet siin igal juhul jagub. Ja veel kord **suur aitäh koolituse korraldajatele ja läbiviijatele!**

RASK.

Tekst ja fotod Rutt Piir

Reisi toetas EMAL loomestipendiumiga.

Hamburg oli ootamatult kaunis, mitmekülgne ja inspireeriv linn, mida maastikuarhitektina külastada. Piinlik öelda, aga olin kujutanud Hamburgi ette palju igavama ja ühetaolisena.

Minu tähelepanekud Hamburgist:

Esiteks – **Hamburgis pidi olema rohkem sildu kui Veneetsias, Amsterdamis ning Londonis kokku!** Olgu öeldud, et sildu oli tõesti väga palju, aga üle lugeda ma neid ei jõudnudki. Põnev oli lahti mõtestada, kuidas Elbe ja Alsteri jõed koos paisjärvede ja rohkete kanalitega moodustavad linna selgroo, mille ümber on orgaaniliselt aja jooksul ehitatud erinevad linnajaoed ning nendevahelised ühendused. Enda teekonnale olin valinud välja uuemad piirkonnad, mis asusid kanaliterohkel alal endises tööstuspiirkonnas. Tähelepanuväärne on, et iga 12 tunni järel toimub Eibe jõel tõusu ja mõõna rütm, kus veetase muutub keskmiselt 3,6 meetrit! Kogu linn on seda rütmi arvestades üles ehitatud.

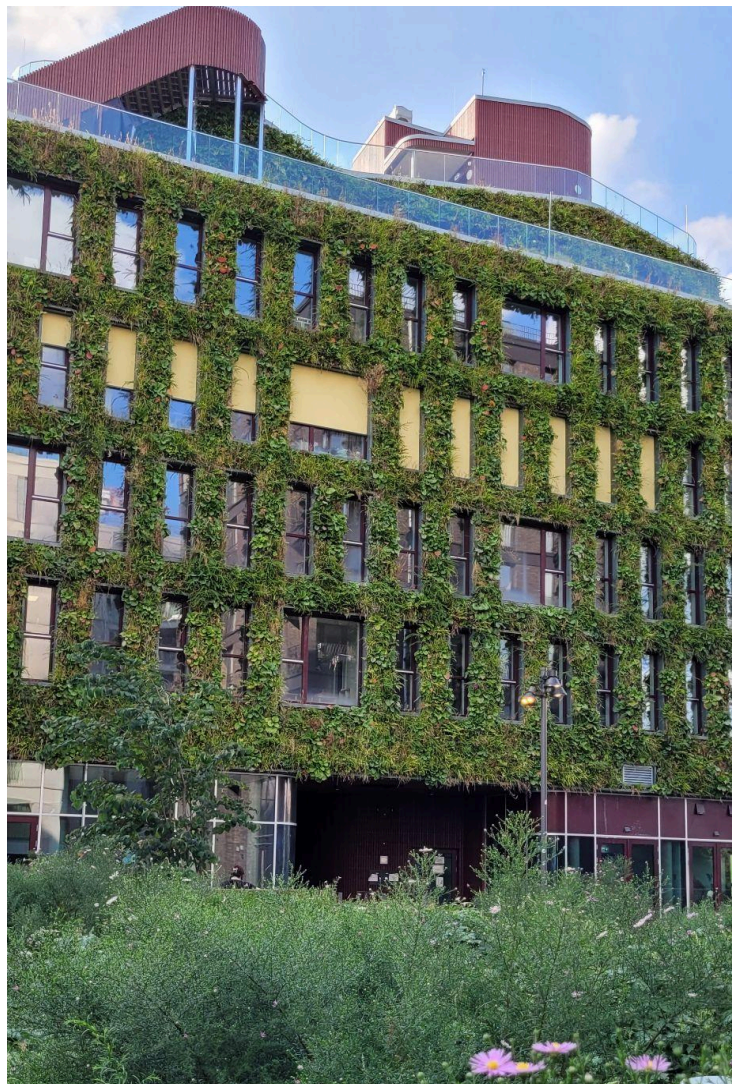

Vaated tänavatele ja metroojaamale

Teiseks – **tänapäeva panus linnahaljastusele korvab maailmasõdades kaotatud ilu.** Enne maailmasõdu oli Hamburg rikas ja kaunis linn, sõjad laastasid aga linna täielikult. Kõrghaljastus, mis jäi sõdadest puutumata, raiuti lihtsalt maha, kuna inimestel ei olnud millegi muuga oma allesjäänud elamisi kütta. Pärast sõdu on linn end nii füüsiliselt kui vaimselt üles ehitanud ning rohelse ja avatud linnaruumi kaudu enda identiteedi uuesti määratlenud. On tuntav, et haljastus on kohalike jaoks oluline teema. Samaväärselt hinnatakse nii hoolitsetud kultuurtaimedega alasid kui metsistunud ilmega looduslikke alasid. Rõhk on sõnadel lopsakas, liigirohke, mitmerindeline, konteksti sobituv. Elamupiirkondades oli tuntav ka elanike endi panus – esimeste korruste terrasside ümbrused olid hoolikalt kujundatud hubaseks raamiks oma elutoa pikendusele. Terrassid ja rõdud rohetasid pottides ja kastides kasvavatest lopsakatest taimedest.

Lopsakas haljastus sisehoovides ja tänavaruumis

Fassaadihaljastus

Kolmandaks – **iga puu on väärtus**. Selle tooksin lausa eraldi välja. Kui puu muutub ohtlikuks, siis ei raiuta teda maha, vaid toestatakse vajalikul moel ning ta saab jätkuvalt pakkuda ilu, varju ning elupaika. Kui puu jääb teele ette, siis leetakse võimalusi puu säilitamiseks: tee tehakse puu asukohas kitsam või viiakse sõidusuunad üksteisest lahku, nii et puu jääb tee keskele. See ühtlasi ka rahustab liiklust. Kui puuoksad on liiga madalal, siis ei lõigata neid ära, vaid tänavale lisatakse teavitustäht, mis ütleb, et siin tänaval on puud olulised ning sõidukijuhid peaksid ise oma suurte masinatega liikudes ettevaatlikud olema.

Vanade puude toestamine ning hoiatus autojuhtidele

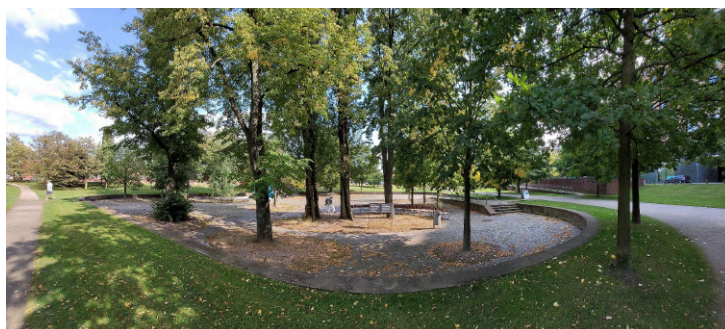
Neljandaks – **lapsed lahkuvad mänguväljakutelt mudastena**. Ma pole kindel, kas see on Hamburgi mänguväljakute kavandamisel lähteülesandeks, kuid kõikidel mänguväljakutel, mis mu teekonnale jäid, oli kindlasti vähemalt üks vee- ja mudelement. Mul oli ettekujutus, et Saksamaal kui rohkete reeglite ning turvanõuetega riigis, on mänguväljakud ka väga piiratud võimalustega – et keegi ei turniks, kukuks ega liiguks selleks mitte ette nähtud viisil ega kohas. Tegelikult oli vastupidine: turnida sai väga kõrgele, alla sai liuelda väga järskudelt ja mitte nii siledatelt pindadelt, mitmel eri moel sai veega mängida ja mudaga plätserdada. Väga palju oli loovmängu võimalusi. Mänguväljakud olid integreeritud haljastuse ning muude looduslike elementidega. Väljakud olid täis kilkavaid ja poriste nägudega rahulolevaid lapsi ning neid eemalt muretult vaatavaid vanemaid.

Vabamängu ja porirõõmu soodustavad mänguväljakud

Ja viiendaks – **sademevee looduslik käitlemine**. Hamburgis on mõeldud palju sellele, kuidas rohkete sademete korral vett viisakalt kokku koguda. Viisakalt seetõttu, et need lahendused on tõesti ka hästi disainitud ning esteetiliselt väärtusega. Kuigi jõgesid, järvi ja kanaleid, kuhu sademevett suunata, on palju, siis rohkelt on ka neid alasid, kus seda tuleb kokku koguda ning kuidagi veekoguni viia. Silma jäi, et väga paljud spordiväljakud või parkides olevad teatud alad on disainitud ülejäänud maapinnast madalamad, võimaldades ümbruskonna pindadelt liigsel sademeveel sinna valguda. Need alad on varustatud peidetud ülevoolukaevudega, et veega täitudes ei hakkaks tekkinud suurvesi uputama eluliselt tähtsamaid piirkondi. Nii jõuab suurvesi torustikku viibega, aidates rohkete sadude korral vähendada torustikku jõudvaid veehulki.

Hamburg – me näeme veel!

Ilusa disainiga sademevee viibealad

Viibeala sissevooludega

PRAKTIKUTE PÄEV MAAÜLIKOOLI MAASTIKUARHITEKTUURI ÕPPETOOLIS

Aljona Galazan ja Tatiana Pass

Fotod Adeele Lepik

EMÜ maastikuarhitektuuri õppetoolis toimus kuues praktikute päev ehk päev, mil maastikuarhitektuuri tudengid kohtuvad oma tulevikuks: ülikooli tulevad praktiseerivad maastikuarhitektid, et rääkida endast, oma tööst, õnnestumistest ja ebaõnnestumistest ning professionaalse töö ootustest ja tegelikkusest.

2023. aasta kevadel käisid külas **Edgar Kaare** (TajuRuum), **Heiki Kalberg** (AB Artes Terrae), **Kristian Nigul** (Väli) ja **Gyuri Jakabfi** (FUTU Architects), kokkuvõtet loe Kuukirja [04/2023 numbrist](#); sama aasta sügisel külastasid meid **Priit Ingver** (Verte MAB), **Gen Mandre** (4people) ja **Eda Vane** (Bonava) – selle kokkuvõtte leiata Kuukirja [12/2023 numbrist](#). 2024. aasta kevadel käisid külas **Siim** ja **Kersti Lootus** (Lootusprojekt), **Jaana Veskimeister** (Hendrikson DGE) ja **Grete Veskiväli** (Punktiir), see kokkuvõte on leitav Kuukirja [04/2024 numbrist](#). Sügisel inspireerisid noori **Maali Roomet-Allese** (Maali Roomet Design), **Sten Juur** (TajuRuum) ja **Mirko Traks** (KINO maastikuarhitektid), vt Kuukirja [12/2024 numbrist](#). 2025. aasta kevadel käisid külas **Indrek Oden** (Roadplan), **Age Alas** (Viljandi linn) ja **Aljona Galazan** (vabakutseline) – kokkuvõtte leiata Kuukirja [04/2025 numbrist](#);

Novembris käis õppetoolis külas **Remi Kübar**, **Kadri Grišakov** ja **Elo Kiivet** – kolm inspireerivat ruumiloojat, kelle teekonnad on täis põnevaid kogemusi ja julgaid valikuid.

Novembri külalised: Kadri Grišakov, Remi Kübar ja Elo Kiivet

Remi Kübar on 7. taseme volitatud maastikuarhitekt ja üks esimesi EMÜ MA vilistlasi. Ta veetis 15 aastat Londonis, kus omandas magistrikraadi Greenwichi ülikoolis ja töötas tuntud maastikuarhitektuuribüroos [SCAPE](#). Nüüd on Remi tagasi Eestis, tegutseb [TajuRuumis](#) ning juhib ka oma projekte. Ta on [EMALI](#) juhatus liige.

Kadri Grišakov on maastikuehitaja, kellel on laialdane kogemus ruumiloo valdkonnas väliruumi realiseerimise tasandil. Ta on Eesti vanima maastikukujunduse büroo [Kivisilla](#) tegevjuht ning [Maastikuehitajate Liidu](#) juht. Kadri toetab projekteerijate ja ehitajate koostööd, sest mõlemad kannavad olulisi teadmisi ja oskusi kvaliteetse väliruumi teostamiseks. Kvaliteetne väliruum on tema jaoks ka perekondlik teema – tema ema on teenekas maastikuarhitekt ja öde strateegilise ruumilise planeerimise ekspert.

Elo Kiivet on arhitekt ja tõeline kohalooja, tema looming ulatub hoonetest ja väikeehitistest kuni ajutiste avalike ruumideni ([Paide ruumiekspriiment](#)). Elo on töötanud nii omavalitsuses kui ka erasektoris, tegutsenud vabakutselisena ja jõudnud ka linnaruumi otsusteni poliitilisel tasandil. Ta oli Tartu [abilinnapea](#) linnaplaneerimise ja arhitektuuri valdkonnas ning kandideeris viimastel KOV valimistel Tartu linnapeaks, et seista kvaliteetse linnaruumi eest.

Kadri Grišakov kolmikpartnerlusest tellija, projekteerija ja ehitaja vahel.

Remi omab teatud mõttes ainulaadset kogemust, kuna tal oli võimalus pikaajaliselt töötada välismaal. Tema projektid Hispaanias ja Saudi Araabias avaldasid tudengitele suurt muljet. Remi jagas siiralt muljeid tööst “teistsuguste” klientidega – ja jutt ei olnud mitte keelebarjäärist, vaid mentaalsest, kultuurilisest ja väärtuselisest erinevusest. Samuti avaldas muljet tema projektide mastaap ja mitmekesisus: alates väikesest hoovi revitalizeerimise projektist Eestis kuni viietärnihotelli maastikukujunduseni Hispaanias, mille suurus ulatub hektarini.

Kadri jagas tudengitega oma kogemust maastikuehituse valdkonnas, näidates oma viimaseid töid ja kommenteerides neid. Ta tõi välja olulise positiivse suundumuse: kliendid on muutunud teadlikumaks – maastikuehitajaid ei tajuta enam ainult “haljastajatena”, vaid nähakse neid üha enam kui mugava ja funktsionaalse keskkonna loomise eksperte. Lõppude lõpuks ei ole maastik lihtsalt lillepeenar, vaid terviklik töö reljeefi, materjalide, taimede ja insenerivõrkudega. Samuti märkis ta, et Eestis koguvad populaarsust katuseterrassid ja katusaiad – need on viimastel aastatel muutumas tõeliseks peavooluks.

Elo, kellel on lisaks maastikuplaneerimisele ka sotsiaalteaduslik haridus, suutis tudengitele avada uusi kutsealaseid tahke. Tema õnnestunud “akupunkturne” projekt Paide keskvaljakul ei jätnud kedagi ükskõikseks. Oma kogemuse varal näitas ta, et isegi projekt, mille edusse alguses keegi ei usu, võib osutuda edukaks, kui mitte poole pealt käega lüüa ja viia idee realselt ellu.

TUDENGITE MULJED PÄEVAST:

Remile:

Silmapaistev rahvusvaheline kogemuse jagaja nii üliõpilase, noore praktikandi kui kogenud professionaalina. Väga inspireeriv portfoolio.

Remi on väga laiahaardelise ja äärmiselt põneva taustaga erialaspetsialist. Nii põnev oli kuulata, kuidas erialamaastikul toimuvad asjad teistes kultuurides. Eriti põnev oli kuulda linnaruumi ja inimese suhtest moslemikultuuri piirkonnas. Täiesti uskumatu, kuidas maailmad võivad olla nii erinevad. Kohati on nad meist nii palju ees kuid siiski mõnel teemal lonkavad jalga. Lisaks on auväärt, et tegeled nii mitmel rindel: EMAL, päevakohased teemad meie erialal nagu BIM ja palju muud. Aitäh enda kogemuste jagamise eest!

Väga lahe oli kuulda Miyawaki meetodist, sest see oli uus asi minu jaoks.

Mulle jäi kõige paremini meelde see, et käsi tuleb tühjaks joonistada. Ja see, et erinevad võimalused kus ja kuidas töötada tulevad ka ise sinuni. Ning ruumi tuleks analüüsida ka filosoofilises võtmes.

Kadrile:

Väga hea praktiline sissevaade ja tagasiside projekteerijale.

Kadril on väga laiahaardelised kogemused ja teadmised. Olen alati olnud huvitatud (ja siia maani olen) paikade ehituslikust poolest, taimedega kujundamisest ning hoolduse teemast. Need on need teemad, mille peale kujundajad tihtipeale ei tule või ei mõtle. On väga tore näha, et Eestis on spetsialiseerunud ettevõtteid kes mõtlevad kogu kompoti peale. Aitäh, et enda kogemusi jagasid!

Põnev oli kuulata, kuidas on võimalik teha ühe firma alt disainist kuni teostuseni kuni hoolduseni.

Jäi meelde see, et peab olema ka julgust eksimiseks. Peale kooli ei peagi kõike oskama detailselt. Oluline on see, et endal peab olema huvi õppida ja areneda pidevalt. Ning kindlasti oleks maastikuarhitekti kasulik nt käia praktiliselt maastikuehituse firmas, et näha kuidas asjad päriselt lõpuks ellu viiakse, kuidas plaanil esitatut ellu viiakse.

Elole:

Oluline vaade praktikuna avaliku sektori protsessidest ja muutuste võimalikkusest.

Olen väga inspireeritud ruumiloome teemadest, millega tegeled ja oled tegelenud. Paide on minu südames ja olen õnnelik, et tänu Teie algatatud ruumisekkumistele on hooajaliselt ka seal linnakeses elu sees.

Jäi meelde see, et alati ei pea ruumi muutma meeldivamaks kallite vahenditega. Ka väikesed sekkumised võivad palju muutusi tuua. Ning nendest võivad hiljem areneda suuremad projektid. Jäi meelde ka see, et oluline temaatika on kuidas just tänavat muuta meeldivaks ja üldiselt avalik ruum.

Äge näha, kuidas saab nii palju mõjutada ka poliitikas või linnavalitsustes töötamisega. Kui on piisavalt tahtmist siis ei pea otseselt disainima, et teha suurt muutust.

Sündmusele:

Parim ülevaade väga erinevatest suundadest, kuhu minna pärast lõpetamist.

See päev andis mulle kinnitust, et olen õigel rajal – õigel ajal õiges kohas. On hea mõte kohe peale bakalaureust magister ära omandada, sest tööturul ootab nii palju põnevat!

Sõnad õppetoolilt:

Täname kõiki esinejaid ja osalejaid! Loodame, et saite positiivset energiat ning et uued teadmised annavad teile alust uute avastuste tegemiseks!

Mana Taheri ja Aljona Galazan julgustamas tudengeid enne töise karjääriredeli vallutamist lõpetada õpingute "redel": maastikuarhitektuuri maailm on põnev ja ootab noori spetsialiste.

EMAL TÄNAB OMA TOETAJAJID:

| kuldpartner |

EXTERNY

| kuldpartner |

stoneroc
By Bauroc

| kuldpartner |

LODE

|partner|

Dambis

|partner|

MU UW

|partner|

FIXMAN